

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEMREPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce **Ing. M.J.**, zastoupeného JUDr. Markem Nespalou, advokátem v Praze 2, Vyšehradská 2, proti žalovanému **ústředí Státního pozemkového úřadu**, se sídlem Praha 3, Husinecká 1024/11a (dříve **Ministerstvu zemědělství – Ústřednímu pozemkovému úřadu**), v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 9. 2011, č. j. 9 Ca 173/2008 - 59,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnost **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva zemědělství - Ústředního pozemkového úřadu ze dne 25. 2. 2008, č. j. 6273/08-13110 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu v Jičíně (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 7. 11. 2007, č. j. PÚ-01/834/92/MA-A15/obn (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“) a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Městský soud shora uvedeným rozsudkem žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V odůvodnění svého rozsudku městský soud konstatoval, že správní orgán I. stupně posledně uvedeným rozhodnutím nepovolil ve smyslu § 100 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), obnovu řízení, jež bylo u tohoto správního orgánu pravomocně skončeno vydáním rozhodnutí ze dne 3. 10.

2005, č. j. PÚ-01/834/46/92/2005/Ko-A/15, jehož právní moc nastala dne 12. 10. 2005. Jednalo se o rozhodnutí ve věci uplatněného restitučního nároku; výrokem bylo dle § 9 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (dále jen „zákon o půdě“), vysloveno, že žalobce, jakožto žadatel o restituci, není vlastníkem zemědělského majetku - budov a pozemků se všemi součástmi a příslušenstvím bývalého statku Okrouhlí, zapsaného v pozemkové knize, v knihovní vložce č. 210, pro k. ú. Svatojánský Újezd, okres Jičín. O obnovu tohoto řízení žalobce požádal návrhem datovaným a podaným k poštovní přepravě dne 9. 10. 2007, a to s ohledem na skutečnost, že rozsudkem Okresního soudu v Jičíně ze dne 29. 3. 1999, potvrzeným rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 17. 5. 2007, bylo pravomocně (k 21. 6. 2007) rozhodnuto, že žalobce je, ve smyslu § 4 a § 4a zákona o půdě, osobou oprávněnou k uplatnění nároku na vydání výše uvedených nemovitostí u Okresního pozemkového úřadu v Jičíně, podle § 9 odst. 1 téhož zákona. Správní orgán I. stupně posoudil žádost podanou žalobcem jako opožděnou, v důsledku nedodržení tříměsíční subjektivní lhůty; byl toho názoru, že se žalobce musel o důvodech obnovy řízení dozvědět již obdržením výše uvedeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, tedy dnem 18. 6. 2007 (tohoto dne byl doručen právnímu zástupci žalobce). Pokud tedy běh subjektivní tříměsíční lhůty započal dnem následujícím po dni doručení posledně zmíněného rozsudku, tedy 19. 6. 2007, její běh skončil dnem 19. 9. 2007. Poněvadž žalobce podal žádost o obnovu řízení k poštovní přepravě prostřednictvím svého právního zástupce až dne 9. 10. 2007, jde o žádost opožděnou. Stejný názor zaujal i žalovaný při projednávání odvolání žalobce.

Pokud jde o jednotlivé žalobní námitky, městský soud (shodně s oběma správními orgány) dospěl k závěru, že tříměsíční lhůta pro podání návrhu na obnovu řízení podle § 100 odst. 2 správního řádu počala běžet již dne 18. 6. 2007, kdy byl právnímu zástupci žalobce doručen rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové a kdy se tak mohl seznámit s jeho odůvodněním. Dle městského soudu je zřejmé jak ze samotného návrhu žalobce, tak i ze žalobních tvrzení, že o důvodech pro obnovu řízení se žalobce dozvěděl právě z odůvodnění tohoto rozsudku; samotné vydání rozsudku, či jeho nabytí právní moci, nemohou představovat důvod pro obnovu řízení, neboť nejde o důkazy, které existovaly v době původního řízení. Městský soud nicméně podotkl, že žalobce ve svém návrhu na obnovu řízení ze dne 9. 10. 2007 ani blíže nespecifikoval, které nově najevo vyšlé skutečnosti či důkazy, jež byly předmětem posouzení ze strany odvolacího soudu, považuje za důvod pro obnovu řízení, když výslovně zmínil pouze kupní smlouvu ze dne 29. 3. 1940; ta byla ovšem, podle jeho vlastních tvrzení, již v řízení před správním orgánem posuzována. Městský soud tak uzavřel, že den vydání rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (17. 5. 2007) den, jeho nabytí právní moci (21. 6. 2007), jakož i den, kdy se žalobce o nabytí právní moci dozvěděl (16. 7. 2007), jsou z hlediska běhu výše uvedené subjektivní lhůty zcela irelevantní; důvodem pro obnovu řízení by mohly být jedině (žalobcem blíže nespecifikované) skutkové okolnosti a důkazy, jež byly hodnoceny odvolacím soudem v odůvodnění předmětného rozsudku.

Městský soud se dále vyjádřil k námitkám ohledně tvrzeného pochybení žalovaného při posouzení podání žalobce ze dne 1. 8. 2007 a 4. 9. 2007, o nichž žalobce tvrdil, že se rovněž jednalo o návrhy na obnovu řízení. Soud se ztotožnil s názorem žalovaného, že nejen z označení těchto podání slovy „*výzva k vydání nemovitostí*“, ale i z jejich obsahu a z odkazů na příslušná zákonná ustanovení, je nadevší pochybnost zřejmé, že ani jedno z těchto podání nepředstavuje návrh na obnovu řízení, ale výzvu k vydání nemovitostí,

učiněnou žalobcem, jakožto oprávněnou osobou dle § 9 odst. 1 zákona o půdě. Pouhý poukaz na existenci rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové nepostačoval k tomu, aby správní orgán tato podání vyhodnotil jako návrhy na obnovu řízení; tím bylo až podání ze dne 9. 10. 2007.

Zcela neopodstatněnou shledal městský soud též námitku žalobce, dle níž subjektivní lhůta započala svůj běh nikoliv doručením předmětného rozsudku, nýbrž až okamžikem, kdy žalobce obdržel zamítavé stanovisko správního orgánu (respektive spoluvlastníků nemovitostí) k žádosti o vydání nemovitostí, a to v souvislosti s již zmiňovanými podáními ze dne 1. 8. 2007 a 4. 9. 2007. Žalobce, dle městského soudu, ve snaze obhájit svůj názor o zachování lhůty, směšuje dvě naprosto spolu nesouvisející skutečnosti; na jedné straně skutkové okolnosti týkající se oprávněnosti jím uplatněného restitučního nároku, plynoucí z rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, na straně druhé negativní reakci subjektů, jímž byly adresovány výzvy k vydání nemovitostí. Tato procesní reakce nemohla být předmětem posouzení oprávněnosti nároku žalobce ze strany odvolacího soudu, neboť k ní došlo až po právní moci jeho rozsudku a nemůže být ani zákonným důvodem pro obnovu řízení. Skutečnost, kdy se žalobce dozvěděl o této negativní reakci, proto nemá žádný význam pro počátek subjektivní lhůty; ta, jak bylo uvedeno, počíná běžet dnem, kdy se účastník dozvěděl o důvodu obnovy řízení.

Soud dále vyvrátil argumentaci žalobce judikaturou Ústavního soudu ohledně možné konkurence více metodologicky racionálně obhájitelných interpretačních alternativ, neboť naznal, že závěr správních orgánů ohledně počátku běhu lhůty pro podání návrhu na obnovu řízení je v této věci jediný možný a nepřipouští jinou, ústavně konformnější, alternativu. Pokud jde o žalobcem namítanou judikaturu Ústavního soudu, vztahující se k rehabilitačním předpisům, podle níž teleologický přístup k výkladu práva musí převážit nad čistě dogmaticky gramatickým výkladem, městský soud zejména zdůraznil, že v této věci se nejedná o výklad rehabilitačních předpisů, ale o výklad ustanovení správního řádu o obnově řízení; městskému soudu není známo, že by Ústavní soud jakkoli zpochybňoval časové omezení možnosti účastníka podat návrh na obnovu řízení. Další žalobcem uplatněná judikatura se pak týkala přípustnosti dovolání v civilním řízení, tedy problematiky s projednávanou věcí vůbec nesouvisející.

Z uvedených důvodů městský soud uzavřel, že napadeným rozhodnutím, které bylo vydáno zcela v souladu se zákonem, nemohlo být zasaženo ani do práv žalobce zaručených čl. 36 odst. 1 a 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Rozsudek městského soudu napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností opírající se o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel předně namítá, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný, a to z důvodu absence důkazních prostředků a důvodů, na základě kterých měl soud dospět ke zjištěnému skutkovému stavu. Stěžovatel dále namítá, že se soud v napadeném rozsudku nevypořádal správně se všemi žalobními body, zejména, že napadené správní rozhodnutí nesplňuje náležitosti vyžadované právním řádem; tím bylo porušeno právo stěžovatele na spravedlivý proces (odňato právo na přístup k soudu).

Dále stěžovatel namítá nezákonnost rozhodnutí správního orgánu, spočívající v nesprávném (neúplném) zjištění skutkového stavu věci a posouzení právní otázky; městský soud tedy rovněž postupoval nezákonně, pokud návrh stěžovatele na zrušení

rozhodnutí správního orgánu zamítl a „*nesprávně posoudil právní otázky udělení mezinárodní ochrany,*“ přičemž se nezabýval věcnou správností rozhodnutí správních orgánů. Stěžovatel se zejména neztotožňuje s názorem soudu, že návrh na obnovu řízení byl podán až po uplynutí tříměsíční subjektivní lhůty; nesouhlasí tedy s posouzením právní otázky povahy a počátku běhu této lhůty.

Jako důvod obnovy řízení stěžovatel uplatnil nové skutečnosti a důkazy, které vyšly najevo a které existovaly již v době původního řízení, ale nemohl je v původním řízení uplatnit. Dle stěžovatele jsou těmito skutečnostmi rozsudek Okresního soudu v Jičíně (a potvrzující rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové), kterými byl uznán osobou oprávněnou dle zákona o půdě. Na straně žalované byli v této věci čtyři účastníci, což mělo vliv na právní moc rozsudku; ta nastala dne 21. 6. 2007. Stěžovateli byl rozsudek odvolacího soudu doručen sice již dne 18. 6. 2007, avšak teprve dne 16. 7. 2007 mu byly doručeny oba tyto rozsudky s doložkou právní moci; jiným způsobem se stěžovatel o právní moci těchto rozsudků dozvědět nemohl. Nejdříve tímto okamžikem se tak mohl dozvědět, že jsou dány důvody pro obnovu řízení, neboť rozhodným pro počátek lhůty je okamžik, kdy se stěžovatel prokazatelně dozvěděl skutečnost rozhodnou pro obnovu řízení a nikoliv okamžik, kdy se o této skutečnosti dozvědět mohl. Je proto nesprávný závěr, že měl potřebnou vědomost o všech důvodech pro možnost podat návrh na obnovu řízení již při doručení (nepravomocného) rozsudku odvolacího soudu.

Stěžovatel se dále domnívá, že gramatickým výkladem ustanovení § 100 odst. 1 správního řádu se dá dovodit, že subjektivní lhůta pro podání návrhu na obnovu řízení začíná běžet (na rozdíl od lhůty objektivní) nejdříve právní mocí předmětného rozhodnutí. Je proto absurdní, pokud městský soud, stejně jako správní orgány, dovozuje, že subjektivní lhůta počala běžet žalobci dne *21. 6. 2007*, ačkoli rozhodnutí odvolacího soudu bylo stěžovateli doručeno již dne 18. 6. 2007. Od tohoto data sice mohl stěžovatel vědět, že rozsudek zřejmě nabude právní moci, avšak ani tohoto dne, ani dne 21. 6. 2007 nikdo ze zúčastněných nemohl vědět, že právě k tomuto dni nabyly rozsudky právní moci (tato skutečnost nebyla ještě vyznačena v správním spise, soudu se ani nevrátily doručenky). Pokud tedy soud vychází z předpokladu, že tato lhůta začala běžet již dne *21. 6. 2007*, pak zkrátil stěžovatele na jeho právech (byla mu odňata možnost účastnit se správního řízení a tím bylo zasaženo do jeho ústavně zaručených práv podle čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod).

Mělo-li by se vycházet z toho, že stěžovatel podal návrh opožděně, muselo by být prokázáno, že věděl, že rozsudek nabyl právní moci. Podle ustanovení § 40 odst. 2 správního řádu se má v pochybnostech za to, že lhůta byla zachována. Stěžovatel má tak za to, že skutečnost, že podal návrh včas, má povahu vyvratitelné domněnky a pro další řízení pro ni platí presumpce správnosti. Důkaz opaku jde k tíži správního orgánu, který jej musí přezkoumatelně odůvodnit; takový důkaz však ve spise neexistuje a správním orgánem I. stupně ani žalovaným to nebylo ani tvrzeno. Tyto orgány neprokázaly, že by stěžovatel již dne 21. 6. 2007 věděl, že rozsudek nabyl právní moci a že zde tak jsou důvody pro obnovu řízení. V důsledku uvedeného nemá skutková podstata, z níž správní orgány vycházely, oporu ve spise, respektive je s ním v rozporu. Ze stejného důvodu pochybil též soud, neboť se touto otázkou vůbec nezabýval, tedy konkrétně se nevypořádal s otázkou, jakým způsobem se měl stěžovatel dozvědět (k 18. 6. 2007), že rozsudek odvolacího soudu nabyl právní moci a je vykonatelný.

Dále stěžovatel nesouhlasí se závěry městského soudu, který převzal stanovisko správních orgánů, že podání stěžovatele ze dne 1. 8. 2007 a 4. 9. 2007, nelze podle jejich obsahu považovat za návrhy na obnovu řízení. Stěžovatel vyzval jak správní orgán I. stupně, tak spoluvlastníky předmětných nemovitostí k jejich vydání právě v souvislosti se shora uvedenými rozsudky. Správní orgán však v reakci uvedl, že nemovitosti nevydá; stejně tak učinili i všichni spoluvlastníci. Stěžovatel je tak přesvědčen, že subjektivní tříměsíční lhůta do tohoto okamžiku ani nezačala běžet; má za to, že až touto negativní reakcí se dozvěděl důvody pro obnovu řízení. Subjektivní lhůta tedy nezačala běžet již dne 16. 7. 2007, nýbrž až okamžikem, kdy stěžovatel obdržel zamítavé stanovisko správního orgánu I. stupně (respektive spoluvlastníků) o nevydání nemovitostí. Jelikož nebyl prokázán opak, má stěžovatel za to, že lhůta pro podání návrhu na obnovu byla zachována. Městský soud se tímto aspektem věci nezabýval, a proto zjistil skutkový stav nesprávně, respektive neúplně; takto zjištěný skutkový stav následně nesprávně posoudil též po právní stránce.

Stěžovatel k tomu dále uvádí, že podání se posuzuje dle svého skutečného obsahu, bez ohledu na jeho označení. Městský soud pochybil, považoval-li řízení před správními orgány za dostačující, neboť nevzal v úvahu skutečnost, že žalovaný pouze stroze uvedl, že se jednalo o *„výzvu k vydání nemovitostí*“, ačkoli si k tomu neopatřil žádné podklady. Správní orgány postupovaly nezákonně, neboť tato podání obsahovala jednoznačný poukaz na existenci rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové. Stěžovatel podával *žádost*, která je již ze samotné podstaty méně formálním podáním než kvalifikovaný *návrh*, na nějž jsou správním řádem kladeny přísnější předpoklady. Městský soud k tomu uvedl, že stěžovatel měl v těchto podáních definovat důvody pro obnovu řízení; dle stěžovatele však tato podání důvody (citace a zaslání rozsudku odvolacího soudu) obsahovala. Měla být proto posouzena jako návrhy na obnovu řízení, neboť splňovala náležitosti takové žádosti: byla adresována správnímu orgánu, byla označena spisovou značkou, byly k nim doloženy příslušné rozsudky apod. Stěžovatel odkazuje zejména na ustálenou judikaturu Ústavního soudu, akcentující teleologický výklad, kdy jednotlivá ustanovení jednoduchého práva mají být orgány veřejné moci vykládána vždy z pohledu účelu a smyslu ochrany ústavně garantovaných práv, tj. v daném případě *in favorem* stěžovatele. I při případné hypoteticky možné konkurenci více metodologicky racionálně obhájitelných interpretačních alternativ je nutno zvolit tu, která je ústavně konformnější. Stěžovatel má za to, že v jeho věci tyto požadavky dodrženy nebyly.

Postup správních orgánů i městského soudu stěžovatel považuje za svévoli, jak byla judikována Ústavním soudem například ve věci sp. zn. III. ÚS. 351/04, nebo sp. zn. III. ÚS 604/04, zejména ve smyslu extrémního nesouladu právních závěrů se skutkovými a právními zjištěními, či ve smyslu nerespektování kogentní normy a interpretace, jež je v extrémním rozporu s principy spravedlnosti (příkladem čehož je i přepjatý formalismus). V rozhodované věci je svévole založena nerespektováním požadavku racionálně logicky akceptovatelného dostatečného skutkového zjištění podmínek pro aplikaci § 100 a § 40 odst. 2 správního řádu, jakož i nesprávným a neúplným zjištěním skutkového stavu věci pro potřeby posouzení právní otázky počátku běhu lhůty.

Stěžovatel uzavírá, že správním orgánům sdělil okolnosti, které jsou důvodem obnovy řízení, a to již žádostmi ze dne 1. 8. 2007 a ze dne 4. 9. 2007. Na podporu svých tvrzení odkazuje na judikaturu Ústavního soudu, který ve věci přechodných ustanovení zákona č. 30/2000 Sb. (změna občanského soudního řádu – pozn. NSS) rozhodl tak, že *„ačkoli soudy správně aplikovaly přechodná ustanovení, která stanovila jednoměsíční lhůtu*

k podání dovolání, zájem na meritorním projednání věci je natolik zásadní, že podání opožděná musí být připuštěna; tzn., zájem na spravedlivém procesu musí dostat přednost před formalistickým výkladem ustanovení běžných zákonů“. Tuto svou argumentaci doplňuje francouzským textem z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva.

Ministerstvo zemědělství – Ústřední pozemkový úřad ve svém vyjádření vyslovilo přesvědčení, že městský soud tuto věc správně právně posoudil a své rozhodnutí náležitě odůvodnil; kasační stížnost by tak měla být zamítnuta.

Vzhledem k tomu, že dosavadní soustava pozemkových úřadů (§ 19 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů) byla v souvislosti s nabytím účinnosti zákona č 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně souvisejících zákonů (1. 1. 2013), reorganizována, vstoupilo do procesního postavení žalovaného ústředí Státního pozemkového úřadu, jakožto nově zřízený orgán, plnící (mimo jiné) funkci odvolací stolice proti rozhodnutím krajských pozemkových úřadů (§ 1 a § 2 odst. 1 a 4, 50 odst. 1 posledně zmiňovaného zákona); krajský pozemkový úřad je přitom nutno považovat za přímého nástupce stávajících (prvoinstančních) pozemkových úřadů (srov. ustanovení § 9 zákona o půdě, ve znění účinném před 31. 12. 2012 a ve znění recentním). V souladu ustanovením § 69 s. ř. s. proto Nejvyšší správní soud jako s žalovaným nadále jednal s ústředím Státního pozemkového úřadu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Předně nutno uvést, že argumentace stěžovatele v kasační stížnosti je značně nekonzistentní, nepřehledná a také nedůsledná. Stěžovatel se v ní omezuje převážně na opakování svých odvolacích a žalobních námitek, přičemž samotné pochybení městského soudu shledává zejména v tom, že akceptoval závěry správních orgánů. Nejvyšší správní soud proto připomíná, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno dispoziční zásadou (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.), a proto kvalita a preciznost ve formulaci obsahu stížnostních bodů a jejich odůvodnění v kasační stížnosti v podstatě předurčuje obsah rozhodnutí kasačního soudu (viz například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2011 č. j. 1 As 67/2011 – 108, a ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004 – 54; všechna citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Jakkoli lze za žalobní, respektive kasační bod (tedy meritorně projednatelnou argumentaci) považovat i jen stručné a obecně formulované vymezení skutkových a právních důvodů tvrzené nezákonnosti napadeného rozhodnutí (srov. rozsudek rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 – 78, publikovaný pod č. 2162/2011 Sb. NSS) pro úspěch v řízení zde o kasační stížnosti je rozhodující, jak kvalitně je stěžovatel schopen odůvodnit jím uplatněné námitky.

Z kasační argumentace stěžovatele lze seznat, že předně namítá nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu pro nedostatek důvodů. Takový deficit soudního rozhodnutí jakým je jeho nepřezkoumatelnost, by byl ostatně vadou tak závažnou, že by jí Nejvyšší

správní soud musel zohlednit i tehdy, pokud by to stěžovatel nenamítal, tedy z úřední povinnosti (srov. § 109 odst. 4 s. ř. s.), neboť pouze přezkoumatelné rozhodnutí je zpravidla způsobilé být předmětem hodnocení z hlediska tvrzených nezákonností a vad řízení (srov. například rozsudek zdejšího soudu ze dne 28. 8. 2009, č. j. 2 Azs 47/2009 – 71). Nelze se totiž zabývat hmotněprávní argumentací, pokud přezkoumávaným rozhodnutím soudu nebyl vyčerpán celý předmět řízení, jak byl vymezen v žalobě, a pokud se jím soud nevypořádal se všemi žalobními námitkami. Z konstantní judikatury zdejšího soudu vyplývá, že nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je dána především tehdy, opřel-li soud rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (viz například rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS), nebo pokud zcela opomenul vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (například rozsudky ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 – 73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS, nebo ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44 publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS). Stěžovatel tvrdí, že se městský soud nevypořádal se všemi žalobními důvody (konkrétně námitkou, že napadené rozhodnutí správního orgánu nesplňuje náležitosti vyžadované právním řádem ČR); nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku dále spatřuje i v absenci důkazních prostředků a důvodů, na základě kterých soud dospěl k zjištěnému skutkovému stavu, tedy jaké skutečnosti má za prokázané a co z nich vyplývá.

Tyto výhrady Nejvyšší správní soud nesdílí. Městský soud totiž přesvědčivě a přezkoumatelným způsobem odůvodnil, proč se ztotožnil s právním názorem správních orgánů ohledně opožděnosti žádosti stěžovatele o obnovu řízení; pouze tato otázka přitom byla pro posouzení zákonnosti rozhodnutí žalovaného podstatná. Pro posouzení důvodnosti podané žaloby soud vyšel z písemných podání účastníků a spisového materiálu předloženého správními orgány, jejichž obsah v odůvodnění rozsudku zrekapituloval. Poněvadž o datu doručení rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (coby rozhodující skutečnosti z hlediska posuzování skutkového stavu věci) v řízení před správními orgány nevznikly pochybnosti, nemusel městský soud provádět další dokazování, neboť by bylo nadbytečné. Co se týče vytýkaného nevypořádání se s žalobní námitkou týkající se absence náležitostí správního rozhodnutí, zdejší soud ze spisového materiálu zjistil, že takto formulovaná námitka se mezi žalobními body nevyskytovala, a soud se jí proto nebyl povinen výslovně zabývat. Jakkoli by k existenci takového deficitu (pokud by existoval) musel soud přihlédnout *ex officio*, nebyla-li taková vada žalobou namítána a nenalezl-li ji ani soud sám, nebylo jeho povinností explicitně se k této otázce jakkoli vyjadřovat. Směřovala–li kasační argumentace k vypořádání žalobní námitky, dle které se odvolací správní orgán nezabýval věcnou správností rozhodnutí správního orgánu I. stupně, přičemž na něj pouze bez bližšího odůvodnění odkázal, městský soud i tuto námitku věcně vypořádal. Uvedl, že toto tvrzení se nezakládá na pravdě, neboť z odůvodnění napadeného rozhodnutí je patrno, že žalovaný přezkoumal zákonnost závěrů správního orgánu I. stupně, a protože se s nimi bez výhrad ztotožnil, použil velice obdobnou argumentaci. Takové hodnocení postupu odvolacího orgánu je ostatně akceptovatelné i z pohledu jeho věcné správnosti; konstantní judikatura správních soudů nevylučuje, aby si přezkumná stolice osvojila argumentaci užitou v přezkoumávaném rozhodnutí (považuje-li ji za správnou a přiléhavou) s tím, že na ni v podrobnostech odkáže (viz například rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 - 130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS). Vzhledem k uvedenému tedy Nejvyšší správní soud namítanou nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu neshledal.

Další stěžovatelova argumentace, a z ní plynoucí námitky, se takřka shodují s námitkami uplatněnými jak v odvolání, tak v žalobě. Klíčovou námitkou stěžovatele je nesouhlas se závěrem správních orgánů, potažmo soudu, ohledně opožděnosti jím podaného návrhu na obnovu řízení, tedy nesouhlas s právním posouzením počátku běhu subjektivní tříměsíční lhůty stanovené zákonem pro podání žádosti o obnovu řízení. Stěžovatel zejména nesouhlasí se názorem, že pro počátek lhůty pro podání této žádosti byl rozhodující den, kdy byl rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové doručen jeho zástupci, tedy 18. 6. 2007. Zde je ovšem třeba upozornit, že v některých částech své argumentace stěžovatel opakovaně nesprávně uvádí, že soud i správní orgány považují za počátek lhůty den *21. 6. 2007* (například na str. 4 kasační stížnosti), což neodpovídá realitě (městský soud za rozhodné datum považoval 18. 6. 2007, kdy byl odvolací rozsudek doručen zmocněnci stěžovatele); celkově matoucí vliv má i nelogická a rozporná argumentace ohledně samotných skutkových důvodů, rozhodných pro počátek běhu lhůty. Na straně jedné totiž stěžovatel dovozuje z gramatického výkladu § 100 odst. 2 správního řádu, že subjektivní lhůta k podání návrhu na obnovu řízení počíná svůj běh nejdříve právní mocí předmětného rozsudku krajského soudu (21. 6. 2007); o nabytí právní moci se však dozvěděl až dne 16. 7. 2007 a až tohoto dne se tedy mohl dozvědět důvody pro obnovu řízení. Stěžovatel proto akcentuje okamžik nabytí právní moci rozsudku krajského soudu v Hradci Králové a svou povědomost o této skutečnosti, jako zásadní okolnost pro počátek běhu subjektivní lhůty. Na straně druhé je ale také přesvědčen, že subjektivní lhůta v jeho případě počala běžet až po obdržení negativní reakce na jeho výzvy ze dne 1. 8. 2007 a 4. 9. 2007, které se týkaly vydání předmětných nemovitostí od správního orgánu I. stupně a dalších spoluvlastníků, neboť až po obdržení této reakce se dozvěděl o důvodech pro obnovu řízení, tedy že se svých práv musí domáhat správní nebo soudní cestou.

Bez ohledu na deficity kasační argumentace považuje Nejvyšší správní soud za nutné konstatovat, že se plně ztotožňuje se závěry správních orgánů, potažmo soudu, že pro počátek subjektivní tříměsíční lhůty pro podání žádosti o obnovu řízení je zásadním datum 18. 6. 2007, tedy den, kdy byl stěžovateli (prostřednictvím jeho právního zástupce) prokazatelně doručen rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, z jehož odůvodnění stěžovatel seznal skutkové důvody, které (dle jeho názoru) naplňovaly podmínku ustanovení § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu. Stěžovatelem uváděná data nabytí právní moci rozsudku, či zjištění, že rozsudek právní moci již nabyl (a kdy), nemá pro posouzení včasnosti návrhu na obnovu řízení žádný význam, neboť (jak je patrno i z vlastní argumentace stěžovatele) o skutečnostech, které mají být důvodem obnovy řízení, se stěžovatel dozvěděl právě z odůvodnění rozsudku odvolacího soudu; to měl prokazatelně ve sféře své dispozice ke dni 18. 6. 2007. Z tohoto pohledu je tak bezpředmětné, zda a kdy takový rozsudek nabyl právní moci, neboť z ustanovení § 100 odst. 2, věty první správního řádu jasně plyne, že *účastník může podat žádost o obnovu řízení u kteréhokoliv správního orgánu, který ve věci rozhodoval, a to do 3 měsíců ode dne, kdy se o důvodu obnovy řízení dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne právní moci rozhodnutí*; není tedy rozhodující, zda je právní otázka řešená v rozsudku postavena zcela najisto, ale že se v odůvodnění objevily dříve neznámé skutečnosti (existující již v době rozhodování ve správním řízení), které stěžovatel (ač jsou mu ku prospěchu) nemohl dříve uplatnit. Ani gramatický výklad, jak byl proveden stěžovatelem, neobstojí, neboť z ustanovení § 100 odst. 2 správního řádu žádným způsobem nelze dovodit, že by se subjektivní lhůta měla jakkoli spojovat s právní mocí určitého rozhodnutí. Tato lhůta není závislá na žádné objektivní skutečnosti, jakou je právní moc, nýbrž pouze na vědomosti stěžovatele o skutečnostech a důkazech, které jsou

pro obnovu řízení dle zákona zásadní. Stejně tak neobstojí ani podpůrná argumentace stěžovatele, poukazující na pluralitu pasivně legitimovaných účastníků v civilním soudním řízení, neboť těmto účastníkům běží případná subjektivní lhůta pro podání žádosti o obnovu řízení individuálně (od okamžiku, kdy z odůvodnění rozsudku zjistili existenci důvodů pro její podání), na rozdíl od tříleté objektivní lhůty, která běží ode dne právní moci správního rozhodnutí a je nepřekročitelná i v případě, že by snad účastníku řízení (jeho individuálně počítaná) subjektivní lhůta dosud neuplynula. Všechny tyto skutečnosti nicméně městský soud stěžovateli v odůvodnění svého rozsudku vyložil; upozornil ho též, že samotný rozsudek (jeho existence) či jeho nabytí právní moci nemohou důvod pro obnovu řízení představovat *per se*, neboť nejde o *skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení*.

Stejně tak městský soud stěžovateli vyložil, proč nelze akceptovat názor, dle kterého subjektivní lhůta začala běžet až okamžikem, kdy stěžovatel obdržel zamítavé stanovisko správního orgánu (respektive spoluvlastníků nemovitostí) o nevydání nárokovaných nemovitostí. Vzhledem k tomu, že dle tvrzení stěžovatele mají být důvodem pro obnovu řízení skutečnosti, o nichž se dozvěděl z rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, nelze lhůtu pro podání žádosti počítat od skutečností, které s tímto rozsudkem přímo nesouvisí a jež nastaly až po jeho právní moci. Navíc se nejedná ani o skutečnosti, které by existovaly v době původního řízení, jak to požaduje ustanovení § 100 odst. 1 správního řádu. I tento právní názor Nejvyšší správní soud sdílí.

Stěžovatel se kromě toho dovolává i ustanovení § 40 odst. 2 s. ř, dle kterého se má v pochybnostech lhůta za zachovanou. Tato (opět ne zcela srozumitelná) argumentace se nicméně míjí s nosnými důvody, na nichž je vystavěn názor správních orgánů i městského soudu, a sice že rozhodným okamžikem pro počátek běhu subjektivní lhůty pro podání žádosti o obnovu řízení byl okamžik doručení rozsudku odvolacího civilního soudu, nikoliv okamžik nabytí jeho právní moci. Jakékoli polemiky nad tím, kdy se stěžovatel o nabytí právní moci tohoto rozsudku dozvěděl (a na to navazující argumentace, kdo měl tento okamžik postavit na jisto), jsou tak zcela bezpředmětné Stěžovatel v návrhu na obnovu řízení sám uvedl datum, kdy mu byl zmiňovaný rozsudek doručen, ten pak vyplynul i z rozsudku samotného a stěžovatel také nikdy nezpochybňoval, že se po jeho obdržení seznámil s jeho odůvodněním a z něj plynoucími důvody pro obnovu řízení. Jeho jediný argument, že v té době ještě rozsudek nebyl pravomocný, nemá na počátek lhůty, jak bylo již výše objasněno, žádný vliv.

Další námitkou brojí stěžovatel proti způsobu posouzení jeho podání ze dne 1. 8. 2007 a 4. 9. 2007, o nichž tvrdí, že se rovněž jednalo o žádosti o obnovu řízení. Stěžovatel je toho názoru, že na *žádost* o obnovu řízení, jakožto méně formální podání, jsou správním řádem kladeny méně přísné požadavky, nežli na kvalifikovaný *návrh*; *implicite* tedy tvrdí, že podstatný je jejich obsah (jímž je právě iniciace obnovy řízení), nikoliv označení. Nejvyšší správní soud především nesdílí názor stěžovatele ohledně povahy žádosti o obnovu řízení. Jedná se totiž o podání adresované správnímu orgánu, jenž má (na rozdíl například od *podnětu*, směřujícímu k užití nápravných prostředků dozorčího práva správním orgánem) vždy za následek zahájení řízení, v němž bude rozhodnuto, zda se obnova řízení povolí. Proto musí i takové podání obsahovat esenciální náležitosti vyžadované § 37 odst. 2 správního řádu, m. j. tedy i sdělení, které věci se týká, co se navrhuje a musí z něj být patrno, z jakých konkrétních důvodů je o povolení obnovy řízení žádáno. Zdejší soud (stejně jako městský soud) zjistil, že ani z označení těchto podání

(založených v kopiích na č. l. 49 a 50 spisu městského soudu), ani z jejich obsahu a odkazů na příslušná zákonná ustanovení, nelze dovodit, že by se mělo jednat o žádosti o obnovu řízení. Je z nich naopak jednoznačně patrno, že se jedná o výzvy k vydání nemovitostí, učiněné stěžovatelem, jakožto osobou oprávněnou podle § 9 odst. 1 zákona o půdě. Pouhý poukaz na existenci rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové nemohl správní orgán vést k tomu, aby tato podání vyhodnotil jako žádosti o obnovu řízení, neboť stěžovatel žádným způsobem nenaznačil, že by uvedený rozsudek, či skutečnosti z něho plynoucí, považoval za důvody pro obnovu řízení, kterou v těchto podáních navíc vůbec nezmínil. Nejvyšší správní soud proto ani tuto námitku neshledal důvodnou.

Tím, že aproboval závěry správních orgánů i městského soudu, Nejvyšší správní soud zřetelně odmítá i tvrzení stěžovatele o svévoli v procesním postupu ve správním řízení. Pokud správní orgány postupovaly v rámci zákonných mezí (což bylo nyní potvrzeno), nemohlo dojít k zásahu do ústavně zaručených práv stěžovatele, jakožto účastníka řízení. Odkaz stěžovatele na judikaturu Ústavního soudu ve věci výkladu počátku běhu lhůty pro podání dovolání v občanském soudním řízení je bezpředmětný, neboť použití mimořádného opravného prostředku, určeného k nápravě *nezákonnosti* v rámci *civilní jurisdikce*, s posuzovanou problematikou nesouvisí. Stejně je tomu i s odkazy na judikaturu ve věcech rehabilitačních předpisů, které akcentují teleologický přístup, neboť, jak již konstatoval i městský soud, se v této věci jedná o výklad ustanovení správního řádu, které s rehabilitačními předpisy přímo nesouvisí. Ústavní soud nadto ve své rozhodovací činnosti nikdy nezpochybňoval tříměsíční subjektivní lhůtu pro podání žádosti o obnovu řízení, zakotvenou v ustanovení § 100 odst. 2 správního řádu, ani způsob, jakým správní řád upravuje počátek jejího běhu.

Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud naznal, že kasační stížnost není důvodná. Nezbylo mu proto, než rozsudkem jí zamítnout (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly. Nejvyšší správní soud proto v jeho případě rozhodl tak, že se mu právo na náhradu nákladu řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. dubna 2013

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu